

11.03.2026

Констатація дослідження стану особливостей вимови звуків (р), (р'), (л) (л') у дошкільників з дислалією

1. Беденко Є. Р. Ознаки дислалії у дітей / Є. Р. Беденко // Інтеграція науки і практики в умовах модернізації корекційної освіти України : Всеукраїнська науково-практична конференція, 10-11 квітня 2014 року : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет, Факультет природознавства, здоров'я людини і туризму, Кафедра корекційної освіти. - Херсон : Вишемирський В. С., 2014. - С. 13-15.
2. Белова, О. Б. Щодо проблеми розвитку лексичного рівня мовлення у дітей старшого дошкільного віку з логопатологією / О. Б. Белова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип. 91. – С. 22-28. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/afba7760-58a0-4e6b-bdf3-6d8c1ef84c8b>
3. Білокур, Ірина. Язичку допомагаємо, чисто звуки вимовляємо! : дидактичний матеріал для подолання вад звуковимови. Чистомовки, скоромовки, вірші / І. Білокур // Дефектолог. - 2018. - N 6. - С. 32-42.
4. "Вранці на траві роса...": Примовлянки та вірші на закріплення вимови звука Р // Дошкільне виховання - 2004. - N10. - С. 22.
5. Гавриленко Т. П. Логопедичне обстеження дітей раннього та дошкільного віку / Т. П. Гавриленко // Педагогічний вісник : науково-методичний журнал. - 2020. - N 1. - С. 38-41.
6. Гаврилова Н. С. Нейропсихологічна структура та механізми порушення фонематичних процесів у дітей з дислалією, ринолалією та дизартрією / Н. С. Гаврилова // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна / Міністерство освіти і науки України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. - Вип. 15. - С. 120-127. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/1652>
7. Гаврилова Н. С. Система корекції порушень фонетичного боку мовлення / Н. С. Гаврилова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. - Вип. 27. - С. 37-44. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/ae32a27c-4c84-4425-a2bf-cd00abc92f53>
8. Гаврилова Н.С. Методика корекції вад вимоги фонем у дітей з дислалією, ринолалією та дизартрією / Н. С. Гаврилова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : збірник / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 18. - С. 27-34. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/4bdda7d0-1c6c-4b98-9dd0-d68bbf34e494>
9. Гайдаєнко В. Вимовляємо звук (р): Спеціальна освіта / В. Гайдаєнко // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2005. - N5. - С. 22-23.
10. Гайдаєнко В. Вчимося вимовляти звук Р / В. Гайдаєнко // Палітра педагога : Ефективні технології освіти дошкільнят і молодших школярів. - 2005. - N2. - С. 28-31.
11. Галецька, Ю. Дослідження стану сформованості звуковимови у старших дошкільників з порушеннями мовлення [Текст : Електронний ресурс] / Ю. Галецька // Inclusion and diversity : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 5. - С. 15-18. – Режим доступу: <https://journals.spu.sumy.ua/index.php/inclusion/article/view/548/515>
12. Гноєвська, О. Ю. Особливості використання артикуляційної гімнастики в корекційній роботі з дітьми тяжкими порушеннями мовлення / О. Ю. Гноєвська, Н. П. Бурян // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна

педагогіка та спеціальна психологія : збірник наукових праць. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – Вип. 44. – С. 12-17.- Режим доступу:

<https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/0bea606b-572e-4b30-a20e-8e514227c4c3>

13. Горобець С. С. Виховання правильної вимови звука [p] / С. С. Горобець // Логопед : Науково-методичний журнал. - 2016. - N 1. - С. 9-13.
14. Грибань, Галина. Освітні труднощі та рівні підтримки дітей з дислалією в освітньому процесі / Г. Грибань // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : науково-методичний збірник / Національна академія педагогічних наук України (Київ), Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. - Київ : Симоненко О. І., 2022. - Вип. 21. - С. 9-21. – Режим доступу: <https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/209>
15. Грибань, Галина. Особливості формування усного мовленнєвого висловлювання у дітей з різними формами дислалії / Г. Грибань // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови = Education of Persons with Special Needs: Ways of Development : науково-методичний збірник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. - Київ : ФОП Симоненко О. І., 2021. - Вип. 19. - С. 23-37. – Режим доступу: <https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/188>
16. Денисенко Л. Логопедичні ігри : Розвиток фонематичного слуху і правильної вимови / Л. Денисенко // Початкова освіта. - 2004. - №4. - С. 5-6.
17. Добриніна С. М. Зима - чарвіниця. Автоматизація звука [p] / С. М. Добриніна // Логопед : Науково-методичний журнал. - 2016. - N 1. - С. 27-29.
18. Діагностика якості професійної підготовки фахівців дошкільної та початкової освіти [Текст] : практично-методичний посібник. Кн. 3. Діагностика інтелектуальних і мовленнєвих порушень у дітей різних вікових категорій / [О. І. Проскур'як [та ін.]] ; Міністерство освіти і науки України, Харківська гуманітарно-педагогічна академія. - Харків : ФОП Бровін О. В., 2019. - 363 с.
19. Дяченко, Віта Олександрівна. Етапи корекційної роботи при дислалії / В. О. Дяченко, В. М. Андросова // Сучасні проблеми логопедії та реабілітації : матеріали IV Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції, 3 квітня 2015 року, м. Суми / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Навчально-науковий Інститут фізичної культури, Кафедра логопедії, Управління освіти і науки Сумської міської ради. - Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. - С. 147-151. – Режим доступу: https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/2016/nauka/suchasniproblemi_logopediyi_ta_reabilitaciyi_2015_f5f1f_2055112798.pdf
20. Зданевич Л. Особливості корекції функціональної дислалії дошкільників середнього віку за допомогою логопедичної ритміки / Л. Зданевич // Актуальні проблеми педагогіки : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. - Дніпро : Ліра, 2021. - Вип. 7. - С. 74-84.
21. Іскрижицька, Анастасія. Особливості логопедичної роботи з дітьми старшого дошкільного віку із дислалією / А. Іскрижицька, Л. Котлова, І. Бондар // Особлива дитина: навчання і виховання : науковий, навчальний, інформаційний журнал. - 2025. - N 1. - С. 114-130. – Режим доступу: http://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/216/198
22. Казак Н. А. Лепбук "Вимовляйчик" / Н. А. Казак // Логопед : Науково-методичний журнал. - 2019. - N 6. - С. 25-26.
23. Качур, Тетяна. Корекція звуковимови старших дошкільників з дислалією засобами наочності / Т. Качур // Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України (Київ), Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Вірменський державний педагогічний університет імені Хачатура Абовяна, Північна асоціація коледжів США (Східна Вірджинія), Університет Коменського в Братиславі, Академічне співтовариство імені Міхала Балудянського, Академія імені Яна Длугоша м. Ченстохов. - Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. - Вип. 11, Т. 2. - С. 11-16. – Режим доступу: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c3f9106-c03f-4d38-8a02-9ec21a4ada17/content>

24. Кожевникова, Тетяна. Разом граємо - звуки вимовляємо : дидактичні ігри для дітей старшої групи / Т. Кожевникова, І. Кривда // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2020. - № 4. - С. 24-26.
25. Коляда Т. Особливості логопедичної роботи по усуненню дислалії / Т. Коляда // Сучасна наука: тенденції і перспективи : матеріали III Всеукраїнської Internet-конференції молодих вчених (22-23 жовтня 2020 р.) / Міністерство освіти України, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Б. Хмельницького. - Мелітополь, 2020. - С. 47-50. – Режим доступу: <https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/zbirnik-20201.pdf>
26. Кульчицька, Надія. Скарбничка порад для батьків : вчимося вимовляти звуки [p], [p'] / Н. Кульчицька // Дефектолог. - 2016. - № 7. - С. 42-45.
27. Лепеха, Лілія. Корекція звуковимови у дітей з дислалією засобами малих фольклорних жанрів / Л. Лепеха, О. Приходняк // Корекційна педагогіка : вісник / Укр. асоц. корекційних педагогів. - Київ : ДІА, 2016 = Special Pedagogics. - № 2. - С. 20-24.
28. Логопедична карта для діагностики дислалії // Діагностика якості професійної підготовки фахівців дошкільної та початкової освіти : практично-методичний посібник / [О. І. Проскур'як [та ін.]]. - Харків : ФОП Бровін О. В., 2019. - Кн. 3 : Діагностика інтелектуальних і мовленнєвих порушень у дітей різних вікових категорій. - С. 249-258.
29. Логопедія [Текст] : підручник для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю "Корекційна освіта (за нозологіями)" / М. К. Шеремет [та ін.] ; за редакцією М. К. Шеремет. - 5-те видання. - Київ : Видавничий дім "Слово", 2018. - 851 с.
30. Максименко, Катерина. Щоб слух фонематичний сформувався, вчимося звуки чути й вимовляти : логопедичне заняття / К. Максименко // Учитель початкової школи : Науково-методичний журнал. - 2018. - № 12. - С. 30-32.
31. Малярчук, Антоніна Яківна. Виправлення вад мовлення: звуки Р, Р' : навчальний посібник / А. Я. Малярчук ; Міністерство освіти і науки України. - Київ : Літера ЛТД, 2009. - 104 с.
32. Малярчук, Антоніна Яківна. Виправлення вад мовлення: звуки Л, Л' : навчальний посібник / А. Я. Малярчук ; Міністерство освіти і науки України. - Київ : Літера ЛТД, 2009. - 88 с.
33. Маршева Т. М. Логоритмікою займаюсь, з нею швидко розвиваюсь! Звуки чисто вимовляю та водночас ще й пограю! / Т. М. Маршева, О. В. Романенко, Г. В. Гнечка // Логопед : Науково-методичний журнал. - 2020. - № 1. - С. 18-21.
34. Мілінчук, Володимир. Експресивна дислалія як мовленнєве порушення у дітей / В. Мілінчук // Психолінгвістика. Psycholinguistics : збірник наукових праць / Держ. вищ. навч. закл. "Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди". - Переяслав-Хмельницький, 2015. - Вип. 18 (1). - С. 70-79.
35. Мовчан, Наталія. Розробки логопедичних занять : Робота з дітьми дошкільного віку старшої логопедичної групи / Н. Мовчан // Дефектолог. - 2015. - № 9. - С. 35-40.
36. Ніколенко Л. Інноваційні методи корекції дислалії у дітей дошкільного віку на заняттях з логоритміки / Л. Ніколенко, Г. Курицька // Актуальні проблеми педагогіки : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. - Дніпро : Ліра, 2021. - Вип. 7. - С. 169-177.
37. Пінчук, Юлія Володимирівна. Основи методики виховання правильної вимови звуків при дислалії / Ю. В. Пінчук // Хрестоматія з логопедії : навчальний посібник / [Н. В. Базима [та ін.] ; уклад.: С. В. Федоренко, І. С. Марченко ; за заг. ред. М. К. Шеремет]. - Київ : Книга-плюс, 2019. - С. 93-102.
38. Пінчук, Юлія Володимирівна. Логопедична скарбничка. Збірка мовленнєвих вправ для виховання у дітей правильної вимови звуків Р, Р', Л, Л' / Ю. В. Пінчук, Л. Л. Циба // Навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах інклюзивної освіти : хрестоматія : в 2 т. / Міністерство освіти і науки України, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. - Харків : Бровін О. В., 2024. - Т. 2. - С. 191-206.
39. Пінчук Ю. В. Логопедична скарбничка [Текст] : Збірка мовленнєвих вправ для виховання правильної вимови звуків [р, р', л, л'] у дітей / Ю. В. Пінчук, Л. Л. Циба. - Київ : Книга-плюс, 2019. - 116 с.

40. Пінчук, Юлія Володимирівна. Мовленнєві вправи для виховання у дітей правильної вимови звуків Р, Р', Л, Л' [Текст] : навчально-методичний посібник / Ю. В. Пінчук, Л. Л. Циба. - Київ : КНТ, 2007. - 135, [1] с.
41. Пінчук, Ю. В. Технологія обстеження стану звуковимови у дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку / Ю. В. Пінчук // Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – Вип. 45. – С. 87-93.- Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/a9e2eb0b-e167-48f7-94e3-2c270b6e8658>
42. Рібцун Ю.В. До питання диференційної діагностики дислалії та мінімальних проявів дизартрії / Ю. В. Рібцун // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. - Вип. 21. - С. 226-230. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/36a30777-5759-456f-957d-9d9639e3b512>
43. Рачок І. В. Відмежування дислалії від інших мовленнєвих порушень / І. В. Рачок, В. М. Андросова // Сучасні проблеми логопедії та реабілітації : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 7-8 лютого 2012 року, м. Суми / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Інститут фізичної культури, Кафедра логопедії, Управління освіти і науки Сумської міської ради. - Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. - С. 116-119.
44. Рібцун, Юлія. Дислалія: причини, прояви, шляхи подолання / Ю. Рібцун // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2017. - N 2. - С. 5-9.
45. Рібцун, Юлія. Нумо з мамою і татом свою вимову тренувати : методичні поради для батьків на щодень / Ю. Рібцун // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2019. - N 10. - С. 16-18.
46. Резенчук, Наталія. "Скажи "ри-ба": виправляємо вимову за допомогою коректурних таблиць / Н. Резенчук // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2017. - N 11. - С. 50-56.
47. Савченко, Марія Аврамівна (1928-2012). Методика виправлення вад вимови фонем у дітей [Текст] / М. А. Савченко. - 3-є вид., доп. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2007. - 159 с.
48. Стахова, Лариса Львівна. Використання наочно-ігрових засобів на етапі автоматизації звуків у дітей старшого дошкільного віку / Л. Л. Стахова, О. І. Коротка // Сучасні проблеми логопедії та реабілітації : матеріали V Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції, 5 квітня 2016 року, м. Суми / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Навчально-науковий Інститут фізичної культури, Кафедра логопедії, Управління освіти і науки Сумської міської ради. - Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. - С. 132-136. – Режим доступу: https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/2016/nauka/suchasni_problemi_loopediyi_ta_reabilitaciyi_2016_064e2_1422930658.pdf
49. Тищенко, Владислав Володимирович (1972). Як навчити дитину правильно розмовляти: від народження до п'яти років / В. В. Тищенко, Ю. В. Рібцун. - Київ : Літера, 2006. – 127 с.
50. Тищенко В. В. Класифікації порушень мовленнєвого розвитку : сучасний стан, протиріччя та шляхи їх усунення / В. В. Тищенко // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія : збірник наукових праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. - Випуск 30. – С. 109-116. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/561d8874-9e74-445e-a233-8934d578bc9d>
51. Федорович, Ірина. Клінічна характеристика розвитку мовлення дітей дошкільного віку [Текст] / І. Федорович // Медико-психологічні проблеми дефектології : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Херсонський держ. пед. ун-т. - Херсон, 2001. - С. 204-206.

52. Хрестоматія з логопедії : Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія: навчальний посібник / ред.: М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. - 2-ге вид., змін. і доп. - Київ : КНТ, 2008. - 380 с.
53. Хрестоматія з логопедії [Текст] : навчальний посібник / [Н. В. Базима [та ін.] ; уклад.: С. В. Федоренко, І. С. Марченко ; за заг. ред. М. К. Шеремет]. - Київ : Книга-плюс, 2019. - 496 с.
54. Шеремет М.К. Сучасні підходи до подолання порушення звуковимови / М. К. Шеремет // Хрестоматія з логопедії : Навчальний посібник. - Київ : КНТ, 2006. - С. 181-196.
55. Шеремет М.К. Формування усного зв'язного висловлювання у дітей із фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення / М. К. Шеремет, І. В. Сергєєва // Хрестоматія з логопедії : Навчальний посібник. - Київ : КНТ, 2006. - С. 175-180.
56. Шеремет, Марія Купріянівна. Дислалія / М. К. Шеремет // Логопедія : підручник для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю "Корекційна освіта (за нозологіями)" / М. К. Шеремет [та ін.] ; за ред. М. К. Шеремет. - 5-те вид. - Київ : Слово, 2018. - С. 58-85.
57. Шеремет, Марія Купріянівна. Сучасні підходи до подолання порушення звуковимови / М.К. Шеремет // Педагогіка та методики: Спеціальні / Ред. кол.: М.К.Шеремет та ін. - Київ, 2001. - Вип.1. - С. 147-183.
58. Шеремет, Марія Купріянівна. Логопедична робота при дислалії : методичні рекомендації для студентів спеціальності "Дефектологія. Логопедія" / М. К. Шеремет ; Міністерство освіти і науки України (Київ), Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (Київ), Інститут корекційної педагогіки та психології. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 47 с.
59. Шеремет, Марія Купріянівна. Логопедія (корекційна робота при дислалії) : навчальний посібник / М. К. Шеремет, О. В. Ревуцька ; Міністерство освіти і науки України (Київ), Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (Київ). - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. - 160 с.
60. Шкльода В. "Летіли лелеки, летіли далеко...": Заняття для вправлення дошкільнят у вимові звука Л / В. Шкльода // Дошкільнє виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2004. - N10. - С. 20-21.